

REZULTATI ANKETE POVODOM NACIONALNOG DANA BEZ DUVANSKOG DIMA 2016. GODINE

Ispitivanje mišljenja, stavova i navika u vezi pušenja

U okviru kampanje „Nacionalni dan bez duvanskog dima“ sprovedena je anketa o mišljenjima, stavovima i navikama stanovništva u vezi pušenja među odraslim stanovništvom Južnobanatskog okruga.

Ispitivanje je sproveo Zavod za javno zdravlje Pančevo u januaru mesecu 2016. godine.

Cilj

Anketiranje je sprovedeno s ciljem ispitivanja mišljenja, stavova i navika odraslog stanovništva u vezi pušenja.

Rezultati ankete:

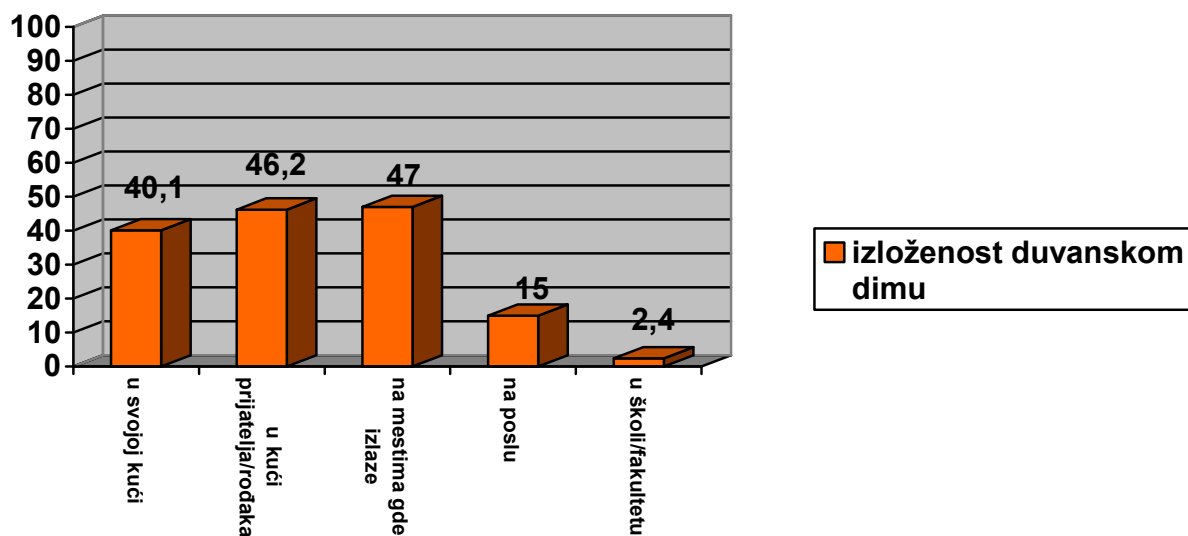
Anketirani su roditelji predškolske dece vrtića „Leptirić“ PU „Dečja radost“ Pančevo, nastavnici OŠ „Bora Radić“ Bavanište i OŠ „Žarko Zrenjanin“ Banatsko Novo Selo, pacijenti u Preventivnom centru i Ambulanti “Gornji grad” DZ Pančevo i pacijenti i zaposleni u DZ Plandište, DZ Bela Crkva i DZ Kovin.

U ispitivanju je učestvovalo 247 ispitanika, ukupno 75 muškaraca i 167 žena. Najveći broj ispitanih je bio visoko obrazovano (57,1%). Prosečna starost ispitanih je bila 43 godine.

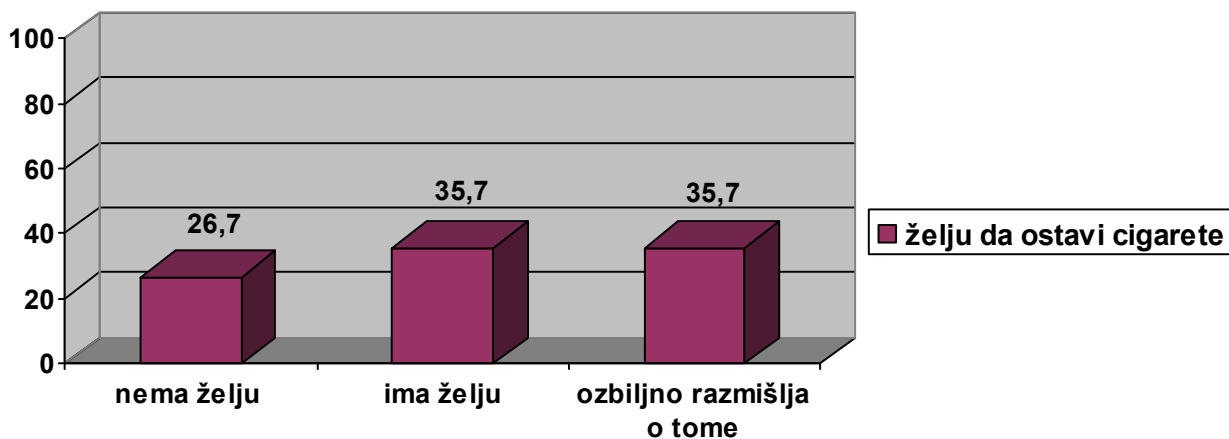
Zaposlenih je bilo 188 (76,1%), penzionera 16 (6,5%), studenata 6 (2,4%), nezaposlenih 29 (11,7%) i drugo 8 (3,6%), od čega je u zdravstvu zaposleno 54 (22,3%), u prosveti 67 (27,7%), u privatnoj delatnosti 46 (19%) i u drugoj društvenoj delatnosti 29 (12%).

Na pitanje o pušačkom statustu 35% ispitanika se izjasnilo da nikada nije pušilo, 19,5% je bilo bivših pušača, 12,6% puši povremeno i 32,9% puši svakodnevno, odnosno u prvoj grupi nepušača je bilo 134 (54,5%), a u grupi povremenih i svakodnevnih pušača 112 (45,5%).

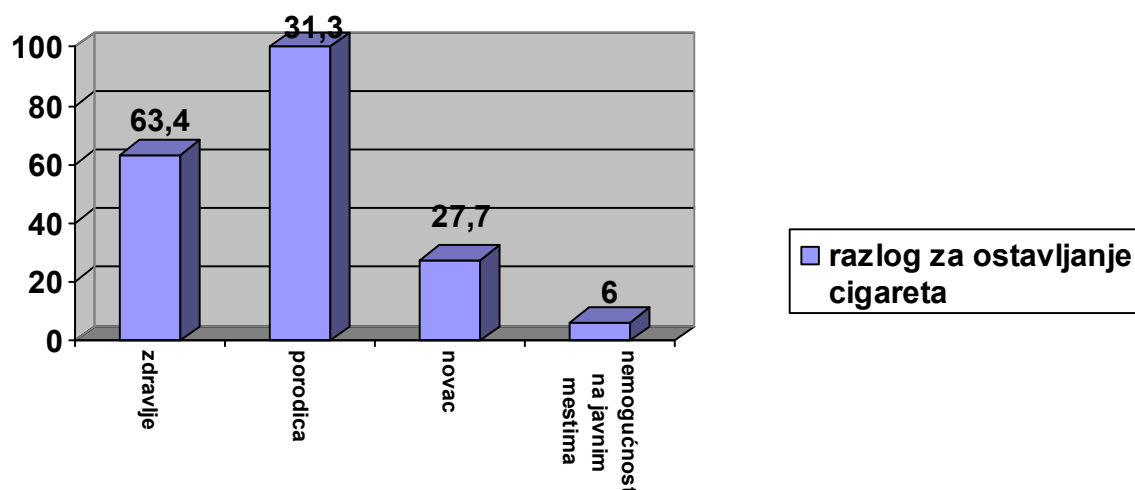
U svojoj kući je 40,1% izloženo duvanskom dimu, a 46,2% ispitanika je izloženu dimu u kući prijatelja ili rođaka. Na mestima gde izlaze je izloženo 47,0% ispitanika, na poslu 15% i u školi ili na fakultetu 2,4%.

Želju da prestane da puši nema 26,7% ispitanika, ima želju da ostavi pušenje, ali još nije ozbiljnije razmišljao o tome 35,7% ispitanika i već ozbiljno razmišlja da ostavi pušenje 35,7% ispitanika.

Kao motiv za prestanak pušenja 63,4 % ispitanika pušača (n=71) navodi zdravlje, porodicu 31,3%, novac 27,7% i nemogućnost pušenja na javnim mestima 6 % ispitanika.

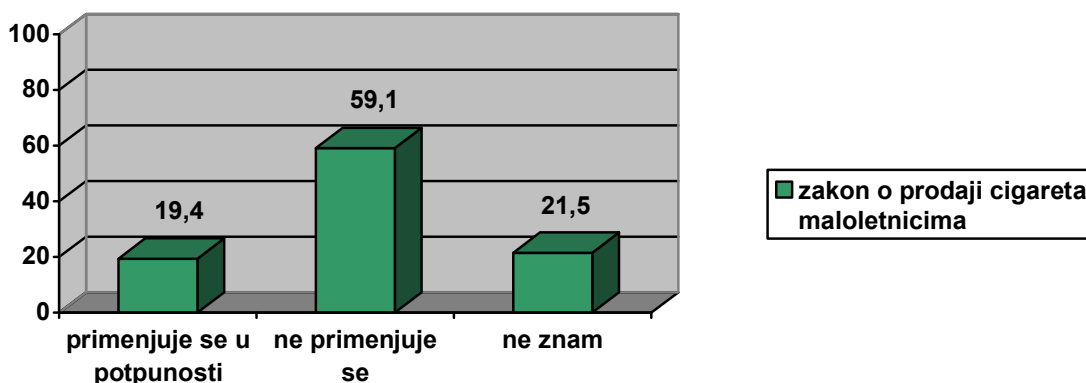
Stručnu pomoć za ostavljanje cigareta bi potražilo 12,5 % ispitanika (n=14) , 67 % ne bi tražilo stručnu pomoć (n=75) , dok 18,7 % (n=21) ne zna da li im je ona potrebna.

Informaciju kome bi mogli da se obrate za pomoć pri odvikavanju od pušenja u svom mestu ima 42 % ispitanika pušača , 43,7 % nema tu informaciju, a 12,5% ispitanika nije sigurno da zna kome bi mogli da se obrate za pomoć.

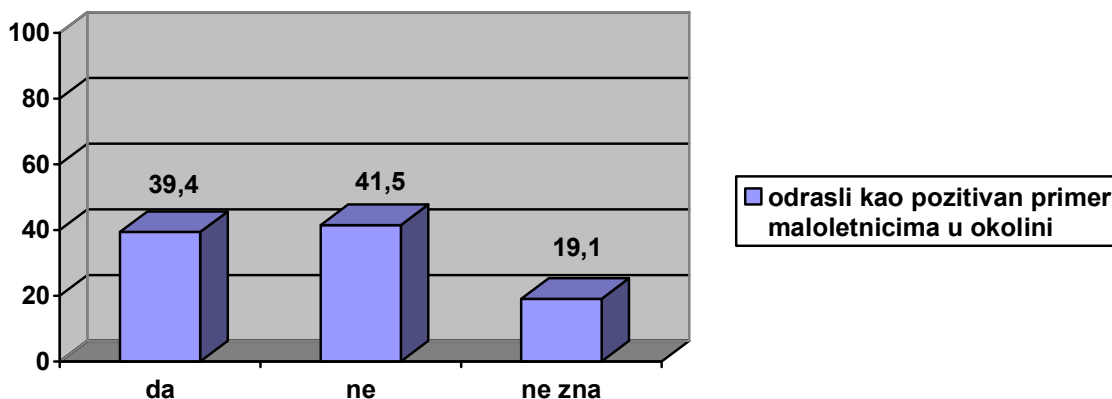
Samostalno bi moglo da ostavi cigarete smatra 64,3 % ispitanika pušača, u grupi bi moglo 4,5 % pušača, a da im je svejedno izjavilo je 14,3% ispitanih pušača. Za ostavljanje cigareta lekove bi želelo da koristi 7,1% ispitanih pušača, uz razgovor bi 16 % ispitanika ostavljalo cigarete, uz pomoć vežbi 17 %, promenom ishrane i fitoterapijom 8,9%, zamene za cigarete koristilo bi 10,7 %, a njih 28,6% ne zna koji bi im metod odgovarao.

Da provede jedan dan bez cigarete je spremno 70 (62,5%) ispitanika pušača, ne bi mogli ni jedan dan bez cigarete njih 18 (16%), a ne zna 17 (15,2%) ispitanika.

Da se u potpunosti primenjuje Zakon o prodaji cigareta maloletnicima smatra 19,4% ispitanika, da se ne primenjuje u potpunosti 59,1%, a ne zna 21,5%.

Da pozitivan primer odraslih utiče na smanjenje broja pušača među mladima smatra 68,1% ispitanika, da ne utiče smatra 18,9% i ne zna 13%. Da su odrasli pozitivan primer maloletnicima u njihovoj sredini smatra 39,4%, da nisu smatra 41,5% i da ne zna je izjavilo 19,1%.

Kao najbolji način za sprečavanje nastanka bolesti zavisnosti pušenja kod mladih 4% odraslih vide sport, razgovor i edukaciju 21%, povećanje cena cigareta i uveđenje strožijih kazni za pušenje 4,5%, da deca ne počinju da puše i da imaju podržavajuće okruženje 5,3%, da odrasli služe kao pozitivan primer 4%, da se promovišu zdravi stilovi života 1,3% i da se spreči prodaja cigareta maloletnim licima kao prevenciju vidi 4,5% ispitanika.

Aktivno bi učestvovalo u nekoj od akcija u borbi protiv duvanskog dima 39,5% ispitanika, ne bi učestvovalo 28,2% i ne zna da li bi učestvovalo 32,4% ispitanika.

Diskusija i zaključak:

Žene i muškarci se statistički ne razlikuju po pušačkom statusu. U velikom procentu su izloženi duvanskom dimu u svojoj kući (40,1%), u tuđoj kući nešto više (46,2%), na mestima gde izlaze (47 %) najviše, ali i na poslu (15%). Nešto više od četvrtine ispitanika ne želi da ostavi da ostavi pušenje, a oni koji žele, uradili bi to najviše (63,4%) zbog zdravlja. Veliki procenat ispitanih

(67%) ne bi tražio stručnu pomoć za ostavljanje cigareta, niti znaju kome bi se obratili (43,7%) i smtaraju da bi mogli samostalno da ostave cigarete (64,3%). Oni koji žele da ostave pušenje uz pomoć, najradije bi to učinili uz razgovor i vežbe (23%). 59,1% ispitanika smatra da se Zakon o zabrani prodaje duvanskih proizvoda maloletnicima ne primenjuje u potpunosti. Većina (68,1%) smatra da pozitivan primer odraslih znatno utiče na mlade, ali ih ne vidi u svom okruženju (41,5%). 39,5 % ispitanih bi uzelo učešće u preventivnim akcijama za borbu protiv duvanskog dima.

Predlog mera

1. Usmeriti preventivne aktivnosti ka podizanju svesti o štetnosti duvanskog dima u kući i posebno istaći štetan uticaj na vulnerabilnu populaciju – stare i decu.
2. Povećati informisanost o mogućnostima pružanja stručne pomoći u okruženju.
3. Povećati informisanost stanovništva o postojanju zakonske regulative u vezi korišćenja duvanskih proizvoda: Zakon o zaštiti stanovništva od izloženosti duvanskom dimu i Pravilnik o izgledu, sadržini i načinu isticanja oznake o zabrani prodaje cigareta i drugih duvanskih proizvoda maloletnim licima.
4. Organizovati takmičarske kampanje za ostavljanje pušenja.